

DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ A CADRELOR DIDACTICE PRIN ACTIVITĂȚI DE MENTORAT

BUN VENIT!

Vă invităm să parcurgeți prima ediție a buletinului informativ al proiectului de „Dezvoltare profesională a cadrelor didactice prin activități de mentorat”!

Prin acest newsletter ne propunem să informăm finanțatorii, partenerii, beneficiarii și publicul larg despre derularea acestui proiect și rezultatele pe care le vom înregistra pe parcursul a 3 ani de implementare.

(citește mai multe despre noi în pagina nr. 2)

NEWSLETTER NR.1

Trăim într-o lume în care totul sau aproape totul se reduce la informație. Prin informație ne cunoaștem, tot prin informație reușim să mergem înainte.

Prin acest newsletter încercăm să ne apropiem și mai mult de dumneavoastră, să vă arătăm periodic ce am mai făcut, să aflăm ce așteptări aveți dumneavoastră de la noi. Dorim să primim dar și să oferim informații concise, relatări și experiențe ale echipelor din țară, materiale de suport, analize, opinii, comentarii – tot ceea ce ar putea să asigure reușita unui program cu asemenea implicații sociale. Pentru că fiecare zi aduce câte ceva nou: de la proiecte, la informații, la modificări de mentalitate.

Cine suntem noi?

Ministerul Educației și Cercetării a înființat Unitatea de Management al Proiectului pentru Învățământul Rural (UMPIR) prin ordinul 3208/30.01.2003 pentru implementarea Proiectului pentru Învățământul Rural (RO-4691). Am făcut multe în cei șase ani de când existăm în această formulă: am parcurs un drum lung, presărat de momente profesionale și bune și mai puțin bune, și pline de satisfacție și descurajante – într-un cuvânt spus FRUCTUOASE, căci toate reprezintă diferite experiențe încercate de echipa noastră, prin care am învățat, acumulat, experimentat și înțeles pentru a putea să vă oferim înapoi proiecte cât mai bune, care lasă rezultate concrete în urma lor.

În 2003 am pornit la drum cu un proiect - Proiectul pentru Învățământul Rural, iar acum gestionăm încă două proiecte cu finanțare externă: Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii și Proiectul pentru Educație Timpurie Inclusivă și alte proiecte cu finanțare europeană nerambursabilă – între care și „Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice prin activități de mentorat”, selectat în cadrul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 (POS DRU) și finanțat din Fondul Social European. În consecință ne-am schimbat și numele, iar acum ne numim Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă.

Ce s-a întâmplat deja în cadrul proiectului?

În primul semestru de implementare am dezvoltat și tipărit cele 8 module de mentorat; am selectat și format o echipă de 50 de mentori cu experiență în

domeniu, care a demarat procesul de mentorat în 228 de școli beneficiare, incluzând un număr de 3.162 de cadre didactice în proiect. Pe scurt, programul de dezvoltare profesională a cadrelor didactice din mediul rural și mediul urban defavorizat se desfășoară în prezent în toate județele țării și adună experiențe dintre cele mai interesante pe care dorim să vi le împărtășim.

Ce vom face în continuare?

Ținta noastră o reprezintă 29.000 de cadre didactice din 2.720 de școli din mediul rural și urban defavorizat, care să conștientizeze importanța autoanalizei și autocunoașterii în formarea profesională continuă, să-și evalueze propriile nevoi de formare și să-și stabilească propriile ținte de dezvoltare profesională. De asemenea, dorim să formăm la nivelul fiecărei școli implicate în proiect, echipe de cadre didactice cu abilități îmbunătățite de a studia individual și în grup, de a aprofunda cunoștințele care vizează dezvoltarea competențelor metodologice în domenii stabilite prin planul de dezvoltare profesională, echipe care să valorifice competențele latente, să stimuleze reflecția și dorința de dezvoltare profesională cu scopul ultim al oferirii unei educații de calitate, centrate de copil.

Prin acest newsletter încercăm să ne apropiem și mai mult de dumneavoastră, să vă arătăm periodic ce am mai făcut, să aflăm ce așteptări aveți dumneavoastră de la noi. Pentru că fiecare zi aduce câte ceva nou: de la proiecte, la informații, la modificări de mentalitate.

Așa că, vă dorim lectură plăcută și să auzim numai de bine!

Ecouri mentorale leșene

Imagini... opinii... evocări ... ale cursanților referitoare la programul de mentorat... care...

- ...deschide școala spre viitor, creează punți între tradiție și inovare, bazându-se pe valori și bune practici...
- ...intră în școală (prin derularea cursurilor la nivelul școlii, prin analiza fină realizată de mentor împreună cu formabilii asupra nevoilor de dezvoltare profesională proprii și ale școlii)...
- ...aduce un suflu nou, inspiră, motivează...
- ...valorifică potențialul individual al fiecărui cadru didactic...
- ...propune modele de bună practică prin relaționarea mentorului cu formabilii, prin crearea unei atmosfere de lucru stimulativă, eficiente, plăcute, prin comunicare, interactivitate, abordare interdisciplinară și diferențiată a procesului de formare...
- ...contribuie la formarea de abilități și atitudini necesare pentru munca în echipă...
- ...te ajută să fii un profesor reflectiv, să analizezi, să construiești, să îmbunătățești, să te dezvolți, să schimbi...
- ...se focalizează pe formarea de noi competențe necesare unui învățământ modern și eficient...
- ...sprijină cadrul didactic în efortul de a veni în întâmpinarea nevoilor de învățare ale elevilor, cunoscându-i și valorificând potențialul lor...
- ...pregătește profesorul pentru a deveni un partener agreabil și eficient în procesul de predare - învățare - evaluare...
- ...promovează o nouă viziune ce consideră școala ca parte a comunității facilitând relaționarea școlii cu comunitatea locală...
- ...rămâne în școală reflectat în ochii beneficiarilor (prin activitatea de predare- învățare- evaluare, prin relația profesor-elev, prin dezvoltarea culturii organizaționale a școlii, prin produsele realizate)...

Anca Hardulea
mentor

Exercițiu de reflecție

...Provocare. Acesta este cuvântul cel mai potrivit pentru orice școală sau cadru didactic care participă la programul de mentorat.

Inventarul rezultatelor obținute de Școala Fântânele, Dâmbovița demonstrează că proiectul a constituit o experiență de succes și că activitățile desfășurate (cursuri de formare, aplicare la clasă a celor învățate, lecții demonstrative, asistențe, discuții individuale și de grup cu mentorul, realizarea materialelor pentru portofoliu, evaluare) au contribuit în mod real la dezvoltarea profesională a fiecărui cadru, la dezvoltarea școlii și a echipei sale.

A fost prima dată când profesorii au conștientizat nevoia de schimbare a propriei activități didactice în sensul formării la elevi de competențe, având în vedere importanța pregătirii pentru viață a viitorilor absolvenți.

A fost prima dată când am înțeles rolul pe care îl are, atât profesorul, cât și elevul într-o școală centrată pe nevoile de dezvoltare personală a elevilor.

A fost prima dată când profesorii au fost, alternativ, „elevi” și „profesori” în cadrul lecțiilor demonstrative susținute de mentor pentru ilustrarea unor metode activ-participative.

A fost prima dată când am găsit împreună soluții de rezolvare pentru diverse probleme ale școlii prin scrierea și implementarea de proiecte.

A fost prima dată când am înțeles că școala se poate reinventa aici, la ea acasă...dacă răspunde provocării lansate de Proiectul „Dezvoltarea Profesionala a Cadrelor Didactice prin Activități de Mentorat”.

(Dora Ștefan, director Școala Fântânele, Cojasca, Dâmbovița)

Primele impresii în urma monitorizării în teren...

În urma vizitelor de monitorizare realizate de cei 8 monitori regionali, s-au putut desprinde câteva idei semnificative referitoare la modul în care programul de mentorat este primit, înțeles și aplicat de cei cărora le este destinat: cadre didactice și directori.

Toate informațiile au fost colectate prin aplicarea de ghiduri de interviu de grup pentru cadrele didactice și ghiduri de interviu individual pentru directorii școlilor.

Ce apreciază cadrele didactice la programul de dezvoltare profesională prin activități de mentorat?

Cadrele didactice apreciază activitatea de formare ca fiind un element de noutate pentru ei și un lucru deosebit de bun, deoarece e mult mai comod ca activitățile de formare să se desfășoare în școală, deoarece le permite alegerea unor module, este gratuit, se desfășoară din punct de vedere metodologic în manieră modernă și le permite trăirea unor experiențe reale. Cadrele didactice sunt plăcut impresionate că acest tip de formare se desfășoară cu metode interactive, care le permit să lucreze în echipă, să își împărtășească experiențe și, de asemenea, apreciază faptul că primesc materiale suport – module în format electronic, fișe de lucru. Este apreciată și componența de studiu individual (120 de ore), însă unii participanți ar dori să fie un număr mai mare de ore de formare directă sub îndrumarea mentorului pentru că “atunci când avem o nelămurire ne spune unde să căutăm informații (în ce modul, la ce capitol) pentru a ne clarifica, dar dacă studiem individual nu avem sprijinul imediat al mentorului”.

„Foarte bun. Învățăm multe lucruri noi, pe care le știam mai puțin, în special noi cei care am terminat facultatea de curând...facem multe aplicații și asta ne place în mod deosebit... nu e ca la alte cursuri de formare de la CCD. Lucrăm doar 4 module și asta nu e greu. Dacă vreunul dintre noi vrea să facă altceva, atunci putem face asta în cadrul meniului individual de formare.” (profesor, Școala Someș Uileac, jud. Maramureș)

În cadrul uneia dintre vizitele de monitorizare, cadrele didactice intervievate au apreciat avantajele acestui proiect prin faptul că mentorul vine în școală și nu trebuie să se deplaseze în oraș, menționând faptul că drumul până la CCD era lung și era parcurs schimbând două autobuze; un alt avantaj este faptul că au fost incluse în program toate cadrele didactice, indiferent de vârsta lor, iar acestea vor să învețe și să demonstreze că se pot adapta cerințelor actuale.

Se apreciază în mod deosebit de către cadrele didactice faptul că este un curs de calitate, gratuit, că se desfășoară în școală și are credite profesionale transferabile.

Ce opinii au cadrele didactice referitoare la materialele de formare?

Modulele de formare parcurse sunt atractive, se apreciază în mod deosebit metodele interactive utilizate, modalitatea de prezentare sintetică și dezbateră analitică a acestora, modalitatea de structurare (problematika violenței – cauze, efecte “este o experiență foarte reușită”), exemplificările oferite – “materialele sunt foarte bine realizate”. Modulele oferite au un mare grad de aplicabilitate, permit o bună cunoaștere a elevilor – oferă modalități concrete, modalități eficiente de evaluare – continuă la clasă, metode de predare – învățare moderne.

Care sunt avantajele parcurgerii unui astfel de program de formare?

În ceea ce privește beneficiile obținute în urma parcurgerii programului de mentorat, cadrele didactice consideră că: “permite aplicarea la clasă a elementelor studiate”, “oferă o eficientizare a activității la clasă”, “aduce un suflu nou”, “permite înnoirea metodelor de lucru la clasă”, “îmbunătățirea abilităților de comunicare”, “permite o întâlnire a tuturor colegilor și o creștere a gradului de colaborare, schimb de experiență”.

Totodată acest program de mentorat este considerat de către cadrele didactice ca și o ocazie în care descoperi că poți face mai mult, dar că ai nevoie de voință și încurajare pentru asta. Conținuturile modulelor permite o revizuire a metodelor și strategiilor de lucru pentru a obține progres în activitatea didactică.

Remarcă, de asemenea, posibilitatea de aplicare la clasă a elementelor studiate, conștientizarea și acordarea unei atenții mai mari factorilor care generează violență, exemplele primite din partea mentorului pentru o mai bună înțelegere a celor studiate. Un beneficiu esențial menționat de unele cadre didactice este acela că mentoratul a devenit un liant

Între cadrele didactice, a permis analiza unor situații concrete și a permis cadrelor didactice să se întâlnească mai des pentru a discuta aspecte de interes profesional.

Unii consideră că cele mai mari beneficii pe care le obțin se includ în două mari categorii: actualizarea și îmbogățirea metodologiei didactice și obținerea de performanțe prin tratarea diferențiată a elevilor.

Ca element de noutate în realizarea activității de învățare, unele cadrele didactice apreciază faptul că se pune accent pe cooperare, colaborare, pe lucru în echipă, pe responsabilizarea elevului în cadrul echipei încurajându-l să acționeze în cadrul echipei în mod creativ și nu după un șablon anume, sporindu-le încrederea în sine.

În urma parcurgerii modulului „Să ne cunoaștem elevii”, cadrele didactice experimentează cu orice ocazie cele învățate, și-au îmbunătățit pregătirea metodică, cultura școlară, au învățat cum să cunoască mai bine nevoile elevilor, stilurile de învățare a acestora; au devenit mai entuziaști, și-au redescoperit resurse personale de care nu erau conștienți dar care au ieșit la suprafață datorită procesului interactiv și participativ parcurs.

Cadrele didactice care au mai participat la cursuri pe teme care se regăsesc și în acest program au avut ocazia să își sistematizeze aspectele conceptuale și acțiunile viitoare, tot corpul profesoral a avut ocazia să învețe dintr-o experiență vastă unul de la altul, au fost prezentate metode noi și utile (acestea sunt extrem de apreciate de către cadrele didactice debutante).

Din perspectiva directorilor...

Toți directorii intervievați sunt încântați de faptul că școala pe care o conduc participă la acest program de dezvoltare profesională a cadrelor didactice și sunt încântați de faptul că se întâmplă în școală, de faptul că este flexibil din punctul de vedere al programului de desfășurare.

Beneficiile oferite de participarea la acest program sunt cu adevărat importante, contribuie la formarea cadrelor didactice în ce privește noutățile și nevoile sistemului, le ameliorează atitudinea față de elev și nevoile lui și le permite o înțelegere profundă a necesității tratării diferențiate în învățare.

Calitatea modulelor (deși ele nu au fost distribuite în format tipărit în această școală) și calitatea activității de mentorat desfășurată în școală este apreciată de conducerea școlii ca fiind bine organizată și riguroasă

Într-unul dintre rapoartele de monitorizare, se menționa că directoarea uneia dintre școli susținea că Proiectul de mentorat a impulsionat viața școlii. “Profesorii și învățătorii sunt mult mai interesați, au participat la cursuri, își fac în comun materiale, fac schimburi de fișe de lucru și de cărți, și-au făcut reciproc interasistențe la lecții. Teribil, ce s-au schimbat!”. Din discuțiile pe care doamna directoare le-a avut cu copiii și cu părinții acestora, aceștia au remarcat schimbarea și sunt mulțumiți de modul în care se predă și cum cadrele didactice acordă atenție și interes copiilor.

Propunerile directorilor

Relația între inspectoratele școlare și școli să fie una bazată pe principiile mentoratului, iar ISJ-urile să devină “mentori” pentru fiecare județ.

Un început ...

Cald ... prea cald pentru luna mai ...

Școala de Arte și Meserii "Hortensia Papadat Bengescu", Ivești ...

O sală destul de generoasă ca spațiu, oarecum ferită de soare ... la adăpostul ramurilor unui tei și ale unui zarzăr ....

Începem ... În sală, 54 de ochi – care interesează și curioși, care ușor nedumeriți și un pic îngrijorați, care obosiți, apatici și cumva resemnați, vreo patru plictisiți și parcă ... lehametiiți de-a binelea ...

Le spun două vorbe despre mine, le spun de ce sînt acolo, le spun de ce sînt ei acolo ("Începem astăzi un curs") ...

Numărul privirilor nedumerite, îngrijorate și tensionate crește brusc: "Cum adică? Mai sînt 3 săptămîni de școală și noi ... începem acum un curs???" (micul truc a funcționat ... și de data asta – sunt toți ochi și urechi!!!) Ne lămurim repede:

"Începem programul azi, îl continuăm în septembrie și-l terminăm ... în ianuarie 2010!". "Aaaa, adică ... nu în vacanță!?!?!?".

Detensionarea în sală se simte ... aproape fizic!!!

Icebreaker-ul merge repede, intră toți în ritm și în joc și în cîteva minute tragem linie și adunăm: 18 dintre ei au aflat lucruri noi despre colegi, iar în grup există, adunați, 503 ani de experiență didactică! 503 ani!!! Impresionant!!!

Sesiunea continuă, destul de alert: prezentarea programului de mentorat, a curriculumului, a modulelor, a activităților, a criteriilor de evaluare, stabilirea programului de lucru .... Secvența de întrebări și răspunsuri ... și apoi ... pauza!!!

Mă pregătesc să merg la ... "fumoar" (o masă cu două bănci, pitită în spatele școlii, între vișini ...) cînd 3 tinere colege se apropie ... un pic ezitant – două mă abordează direct, cea de-a treia rămîne la vreo doi pași, parcă la ... "limita de discreție".

– *Ce s-a-ntîmplat, Andra? (i-am reținut numele din timpul activității, și adresarea directă, pe nume, are un efect vizibil: ezitarea dispare înlocuită de un zîmbet ușor stînjelit!)*

– *Păi ..., știți ..., avem o problemă ... O să vă stricăm ... statistica!!!*

– *??? (sprîncenele ridicate fac inutile cuvintele!)*

– *N-o să mai aveți ... peste 500 ani în grupul ăsta!!!*

– *??? (sprîncenele-mi mai urcă ... 1 mm.!)*

– *Noi două ne-am transferat ...*

– *Aaaa, păi doar v-am spus, dacă distanța și programul de la noua școală vă vor permite, sînteți binevenite aici!!! Dacă nu, ținem legătura și cînd voi ajunge cu programul în zona respectivă vă veți putea "lipi" la o grupa!*

– *Da, numai că noi ne-am transferat la Galați, unde cursul nu se face, că nu e ... localitate eligibilă!!!*

– *Mda ..., asta ... este o problemă ...*

– *Și vrem neapărat să facem cursul ..., că am auzit despre el ...!!! Putem rămîne și noi în grupa asta, vă rugăm, că tot e cu program de sîmbătă? Și venim aici ... în fiecare sîmbătă .... Mai facem naveta un semestru ...!!!*

– *În principiu, nu-i nici o problemă, puteți participa aici, doar că ... nu știu dacă în cadrul proiectului o să vi se poată elibera atestat, fiind dintr-o școală din municipiul Galați ... Va trebui să întreb la București, să vedem dacă se poate ...*

Tînăra care stătea ceva mai retrasă intervine, cu oarecare sfială:

– *Știți, și la mine e o situație ... și eu m-am transferat ..., dar ... în județul Brăila ... într-o comună ...*

– *Păi ... la tine chiar nu e nici o problemă, dacă-i tot în rural; vorbim cu colegul din Brăila și, în funcție de școala unde vei fi din toamnă și de locul unde are programate cursurile, te ... "lipește" el la o grupă ... pînă-n 2011 ...*

– *Da, doar că eu ... o să fac naveta acolo vreun an – doi, căci vom locui în continuare aici, în Ivești, pînă e gata casa acolo și ne mutăm ... N-aș putea rămîne și eu la grupa asta ...??? Că nu vreau să pierd cursul ...*

– *OK, înțeleg! O să întreb managementul proiectului și despre situația asta – dacă pot elibera atestat pe o școală din jud. Brăila pentru cursul făcut în jud. Galați ... Cînd am un răspuns, vi-l transmit pe email .... Lăsați-mi adresele ...*

Facem și sesiunea a doua, plec, ajung acasă, fac emailul către colegii de la CEDU – pe puncte, cu bold și italic, să fie ușor de citit și de răspuns: "1: așa și așa ...; 2: așa și așa...; DA sau NU?"

Dau "Send" ... și ... nu merge netul!!!

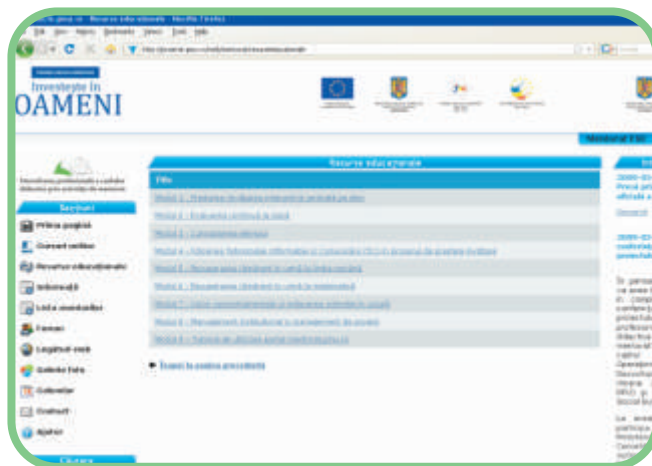
Reușesc să trimit mesajul abia a doua zi dimineață, pe la 7 ...!!!

În vreo 3 ore vine răspunsul lui Eugen: "1 – DA! 2 – DA! Dacă vin ele la tine ..." (adică ... în școala unde au început cursul!!!)

Le scriu celor 3 colege, fac un email și către directorii școlilor (cine știe, poate că informația mai folosește și altora ...) și ... răsuflu ușurat și mulțumit (mi-ar fi părut tare rău să "pierd" cursanți care ... chiar doresc să parcurgă programul!)

Un început ... bun ...

Pentru mai multe informații vizitați <http://mentorat.pmu.ro>

Module de dezvoltare profesională:

Str. Spiru Haret nr. 12, etaj 2, sector 1,
010176 București
Tel.: +40 21 305 59 99
Fax: +40 21 305 59 89
E-mail: office@pmu.ro
Web: mentorat.pmu.ro